

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ,
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ ВИМІРИ**

Матеріали

науково-практичного круглого столу

(м. Суми, 26 січня 2024 року)

Суми
Сумський державний університет
2024

СКЛАД ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

Крупчан О. Д., доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, директор Інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України;

Попович Т. Г., кандидат юридичних наук, старший дослідник, учений секретар НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України;

Руденко Л. Д., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки СумДУ;

Плотнікова М. В., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного, європейського права та порівняльного правознавства СумДУ;

Швагер О. А., кандидат юридичних наук, асистент кафедри міжнародного, європейського права та порівняльного правознавства СумДУ

*Рекомендовано до видання
рішенням вченої ради
Навчально-наукового інституту права СумДУ
(протокол № 5 від 23.01.2024 року)*

Правове регулювання фінансових послуг: національний, європейський, глобалізаційний виміри : матеріали науково-практичного круглого столу (м. Суми, 26 січня 2024 р.). – Суми : Сумський державний університет, 2024. – 105 с.

До збірника ввійшли тези доповідей та повідомлення викладачів, студентів, учених та аспірантів ЗВО і наукових установ, які брали участь у науково-практичному круглому столі «Правове регулювання фінансових послуг: національний, європейський, глобалізаційний виміри», присвяченому актуальним питанням правового регулювання ринків фінансових послуг в Україні та Європейському Союзі.

ЗМІСТ

	С.
ВСТУПНЕ СЛОВО.....	6
<i>Bazylieva V.</i> FOREIGN EXPERIENCE IN PROTECTING THE CONSUMERS' RIGHTS OF FINANCIAL SERVICES.....	8
<i>Bila A. V.</i> SOME IMPLEMENTATION ASPECTS OF INTERNATIONAL STANDARDS REGULATING THE FINANCIAL SERVICES MARKET IN UKRAINE.....	13
<i>Shcherban Elena</i> SOME IMPLEMENTATION ASPECTS OF INTERNATIONAL STANDARDS REGULATING THE FINANCIAL SERVICES MARKET IN UKRAINE.....	13
<i>Гуцалюк О. М., Бондар Ю. А.</i> РОЗВИТОК РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	16
<i>Даценко О. І.</i> РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ У ЗАХИСТІ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....	20
<i>Дерев'янко Б. В.</i> ПРО ПОСИЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ДОТРИМАННЯ ПІДСТАВ НАДАННЯ ОКРЕМИХ ФІНАНСОВИХ ВИПЛАТ.....	23
<i>Дмитренко Е. С.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ФІНАНСОВУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НАДАВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ НАБУТТЯМ УКРАЇНОЮ СТАТУСУ КАНДИДАТА НА ЧЛЕНСТВО У ЄС.....	27
<i>Ільченко М. Г.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ НАБУТТЯМ УКРАЇНОЮ СТАТУСУ КАНДИДАТА НА ЧЛЕНСТВО У ЄС.....	31

<i>Клименко К. В., Ухналь Н. М.</i> ІНСТИТУТ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ.....	36
<i>Корнева Т. В., Сірочук І. В.</i> ФОРМУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	40
<i>Кузмін А. Р.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СПІВПРАЦІ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ БАНКОМ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ.....	45
<i>Маланчук Т. В.</i> НОВІ ПРАВИЛА ЄС ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ПОЗИЧАЛЬНИКІВ СПОЖИВЧИХ КРЕДИТІВ.....	48
<i>Плотнікова М. В.</i> ВИМОГИ ДО РЕКЛАМИ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ ЯК СКЛАДОВА ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ У ЄС.....	51
<i>Пожидаєва М. А.</i> ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ АКТИВ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ У ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ: ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....	55
<i>Руденко Л. Д.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ЗАКОННІСТЬ КОМІСІЇ ЗА ОБСЛУГОВУВАННЯ КРЕДИТУ ЯК УМОВИ ДОГОВОРУ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ.....	61
<i>Рудой В. М.</i> ПОСИЛЕННЯ НАГЛЯДУ ЗА НЕБАНКІВСЬКИМИ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ В УКРАЇНІ.....	64
<i>Рудой В., Лисенко І.</i> НОВАЦІЇ КОНТРОЛЮ ЗА ЗАХИСТОМ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....	68

<i>Світличний Д. С.</i> ПРО РОЗВИТОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ.....	71
<i>Устинова І. П.</i> СВДС ЯК ВИД ФІНАНСОВОГО МОНИТОРИНГУ.....	76
<i>Ушинкіна О. А.</i> ДЕРЖАВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ В УКРАЇНІ: АДАПТАЦІЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ.....	80
<i>Цветков А. М.</i> ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ.....	84
<i>Цукан С. В.</i> ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РЕГЛАМЕНТУ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ КРИПТОАКТИВІВ (MICA).....	89
<i>Швагер О. А.</i> ПОРЯДОК ІНФОРМУВАННЯ УЧАСНИКІВ ПЕНСІЙНИХ СХЕМ УСТАНОВАМИ ПРОФЕСІЙНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС.....	92
<i>Курса С.</i> ПРАКТИКА СУДУ ЄС У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ.....	96
<i>Кучер О.</i> ФОРМУВАННЯ ВИМОГ ДО ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИКІВ ТА ЇЇХ ВПЛИВ НА СИСТЕМУ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ: ДОСВІД ЄС.....	101

РОЗВИТОК РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Гуцалюк О. М.

*доктор економічних наук, професор,
проректор з науково-педагогічної діяльності,
Приватний заклад вищої освіти
«Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова»,
м. Черкаси, Україна*

Бондар Ю. А.

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувачка кафедри менеджменту авіаційної діяльності,
Льотна академія Національного авіаційного університету,
м. Кропивницький, Україна*

Глобалізація суттєво впливає на розвиток ринку фінансових послуг, створюючи як виклики, так і можливості для фінансових інститутів. Однією з основних переваг глобалізації є збільшення доступності фінансових послуг для більш широкого кола людей через розширення міжнародних фінансових мереж та зручність електронних платіжних систем.

З іншого боку, глобалізація створює виклики у формі збільшеної конкуренції та нестабільності на ринку. Фінансові інститути змушені пристосовуватися до змін у світовій економіці, швидко реагувати на нові технології та вдосконалювати свої послуги, щоб залишатися конкурентоспроможними.

Одним з напрямів розвитку ринку фінансових послуг в умовах глобалізації є зростання використання цифрових технологій для надання фінансових послуг онлайн. Це означає розвиток мобільних додатків, онлайн-платформ для інвестування, фінансових

порталів тощо, що робить фінансові послуги більш доступними та зручними для клієнтів у будь-якій точці світу.

Крім того, важливим аспектом є регулювання фінансового сектора на міжнародному рівні для забезпечення стабільності та захисту споживачів фінансових послуг. Міжнародні стандарти та нормативи дозволяють зменшити ризики та забезпечити спільні правила гри для усіх учасників фінансового ринку.

Напрямки розвитку фінансових послуг в умовах глобалізації включають інновації в технологіях, зростання кількості фінансових продуктів та послуг, підвищення фінансової грамотності та розвиток ефективного міжнародного співробітництва між фінансовими установами та регуляторами [1].

Розвиток ринку фінансових послуг в умовах глобалізації відбувається під впливом ряду факторів, що створюють як виклики, так і можливості для учасників цього ринку.

Глобалізація – це процес, що призводить до зближення економік та фінансових систем різних країн через підвищення міжнародної торгівлі, обміну інформацією та інвестиціями [2].

Наведемо деякі ключові аспекти, які впливають на розвиток ринку фінансових послуг в умовах глобалізації:

Міжнародні фінансові потоки, а саме глобалізація – сприяє швидкому рухові капіталу між країнами, що впливає на фінансові послуги, ринки цінних паперів, валютні курси та інвестиційні можливості.

Технологічні інновації представлені розвитком технологій, зокрема цифрові фінансові сервіси, блокчейн, штучний інтелект та фінтех-рішення – прискорюють доступ до фінансових послуг і забезпечують нові можливості для учасників ринку [3].

У зв'язку з глобалізацією стає важливим розроблення міжнародних стандартів і програм регулювання для забезпечення стабільності та захисту учасників ринку в умовах перетину національних кордонів.

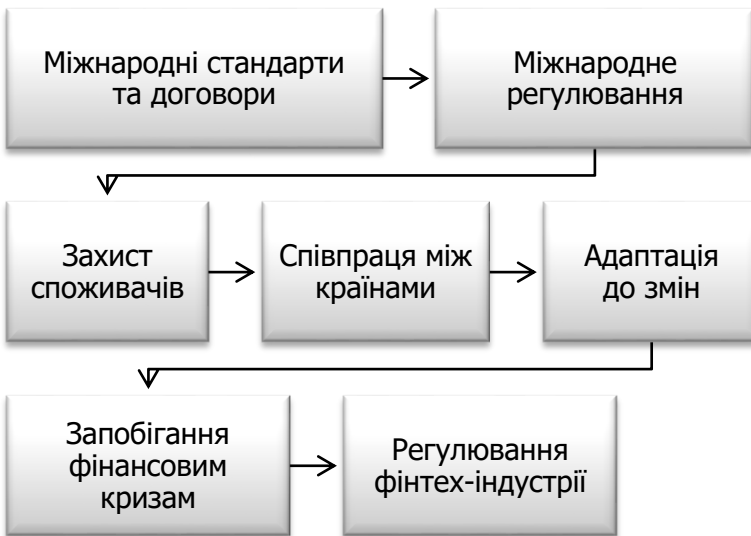
Глобальна економіка створює необхідність в забезпеченні доступу до фінансових послуг для всіх верств населення й підтримки розвитку ринків у країнах, що розвиваються.

Глобалізація може призвести до збільшення фінансових ризиків, таких як системні ризики, коливання валютних курсів, а також ризики фінансової недостатності у різних частинах світу.

Загалом, глобалізація створює не лише нові можливості для розвитку ринку фінансових послуг, але й вимагає уваги до вирі-

шення нових проблем і викликів, зокрема, в сфері регулювання, стабільності та доступності фінансових послуг для всіх учасників. Це також стимулює інновації в фінансовому секторі та сприяє появі нових продуктів та сервісів, що відповідають потребам глобальних споживачів [4].

Слід зазначити, що правове забезпечення розвитку ринку фінансових послуг в умовах глобалізації є важливою складовою, оскільки глобальна природа фінансових операцій вимагає узгоджених правил та стандартів для забезпечення стабільності, захисту і довіри учасників ринку. Представимо основні аспекти такого правового забезпечення (рис. 1):

Рисунок 1. Правове забезпечення розвитку ринку фінансових послуг в умовах глобалізації

Правове забезпечення розвитку ринку фінансових послуг в умовах глобалізації є ключовим аспектом для забезпечення стабільності, захисту й ефективності фінансових систем у міжнародному масштабі. Оскільки фінансові ринки стають все більш інтегрованими та міжзалежними, виникає потреба у виробленні та застосуванні міжнародних і національних правових механізмів для регулювання цих ринків.

Так, розвиток глобальних стандартів і правил, таких як Базельські стандарти для банківської сфери чи міжнародні стандарти фінансової звітності, допомагають узгоджувати дії різних країн у фінансовій сфері.

Організації, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Банк міжнародних розрахунків (БІС), сприяють розвитку міжнародних стандартів і співпраці між країнами у сфері фінансового регулювання [5].

Правове регулювання спрямоване на захист інвесторів і споживачів фінансових послуг від шахрайства, недостатньої інформації та надмірних ризиків. Правова система має бути гнучкою й швидко реагувати на зміни у фінансовому середовищі та нові технології. Правові механізми повинні сприяти запобіганню та пом'якшенню фінансових криз, забезпечуючи стабільність системи та фінансової безпеки.

Важливою є співпраця між країнами у вирішенні питань фінансової безпеки, боротьби зі злочинністю та легалізацією доходів від злочинності. Розвиток фінтех-сектору вимагає відповідних правових рамок для захисту користувачів та стимулювання інновацій.

Правове забезпечення ринку фінансових послуг в умовах глобалізації є складною задачею через потребу узгодження і взаємодії різних правових систем. Тим не менш, це необхідна умова для забезпечення стабільності та довіри на глобальному ринку фінансових послуг.

Таким чином, правове забезпечення відіграє критичну роль у створенні сприятливого та стійкого середовища для розвитку фінансових послуг у глобальних умовах. Забезпечення ефективного регулювання і захисту прав споживачів дозволяє фінансовим ринкам функціонувати ефективно, сприяючи розвитку економіки та забезпеченню стабільності фінансових систем.

Література:

1. Бондар Ю.А. Основні характеристики світосприйняття фінансового ринку. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2014. Вип. 1 (53). С. 306-312.

2. Гуцалюк О.М., Гаврилова Н.В. Інвестиційна стратегія комерційних банків в контексті Євроінтеграції. *Матеріали науково-практичного круглого столу «Правове регулювання фінансових послуг: національний, європейський, глобалізаційний виміри» (м. Суми, 27 січня 2023 р.)*. Суми: Сумський державний університет, 2023. С. 31-36.

3. Гуцалюк О.М., Бондар Ю.А. Блокчейн та світова економіка: основи технології та криптоекономіки. *Збірник матеріалів Міжнародного круглого столу «Постпандемічний та (пост)воєнний соціально-економічний розвиток: людиноцентризм & підтримка бізнесу» (м. Київ, 22 червня 2022 р.)*. Київ: КНЕУ, 2022. С. 86-90.

4. Pidkhomnyi O., Demchyshak N., Droga Ya. Population financial activity in the formation of indicators for public confidence level and shadow economy risks: the case of Ukraine. *Espacios*. 2019. 40 (38). P. 16-17.

5. Огляд галузі фінансових послуг у 2023 р.: тенденції, статистика та аналіз.

URL: <https://www.insiderintelligence.com/insights/financial-services-industry/>.

6. Frame W.S., White L.J. Technological Change, Financial Innovation, and Diffusion in Banking. *NYU Working Paper*. 2014. № 451/33549.